

80-річчя академіка НАН України В.В. СТРЕЛКА

Видатний фізико-хімік, фахівець у галузі високодисперсних неорганічних і вуглецевих матеріалів — сорбентів, каталізаторів та порошкових мас для композитів різного призначення, лауреат Державної премії СРСР у галузі науки і техніки (1979), заслужений діяч науки і техніки України (1998), кавалер ордена Ярослава Мудрого V ст. (2008) лауреат премії ім. О.І. Бродського НАН України (2010), академік НАН України **Володимир Васильович Стрелко** народився 23 вересня 1937 р. в с. Любеч Чернігівської обл. Його наукова і науково-організаційна діяльність пов'язана з Інститутом фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського, Інститутом загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського та створеним за його ініціативою в 1991 р. Інститутом сорбції та проблем ендоекології, який він очолює впродовж 26 років.

Для наукової творчості В.В. Стрелка притаманна здатність генерувати оригінальні ідеї для розуміння природи поверхневих явищ та розроблення на цій основі нових технологій і матеріалів для екології, адсорбції, каталізу і медицини. Зокрема, сформульовано нові уявлення про механізми радіаційно-хімічного синтезу в гетерогенних системах, створено нову концепцію природи явищ селективної сорбції іонів, синтезовано сферично гранульоване вугілля СКН з N-гетероатомами в матриці і на його основі розроблено та впроваджено у виробництво унікальні медичні гемо- та ентросорбенти; показано високу терапевтичну ефективність сорбентів СКН у захисті здоров'я людей після чорнобильської катастрофи. Встановлено механізм позитивного впливу N-і O-гетероатомів на каталітичну функцію вугілля, у тому числі в біосистемах. В останні роки під керівництвом В.В. Стрелка розроблено нову генерацію медичних сорбентів підвищеної міцності і сорбційної здатності на основі комерційно доступної шкаралупи кокосових горіхів. Разом із білоруськими колегами організовано серійне виробництво гемосорбційних колонок з вугіллям, що виробляється в ІСПЕ НАНУ. Запропоновано іонообмінний механізм біоактивності неорганічних матеріалів та унікальний неорганічний іоніт для очищення рідких радіоактивних відходів.

В.В. Стрелко — автор понад 1000 наукових праць, серед яких 7 монографій та близько 300 авторських свідоцтв і патентів. Серед його учнів — 32 кандидати і 3 доктори наук. Його наукова школа визнана не лише в Україні, а й у багатьох країнах світу.